

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra psychologie

Název diplomové práce: **Pohled na různé podoby současného stáří**

Autor práce: Bc. Jaroslava Martínková

Studijní obor: Etika v sociální práci

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.

Oponent:

Obsahová stránka:

Předložená práce je teoretická a je zaměřena na téma z vývojové psychologie, které posloužilo jako základ pro úvahy o aspektech, které se v současné době nově objevují v etapě stárnutí a stáří a mohou přinášet při všeobecné tendenci stárnutí populace témata k úvahám o budoucnosti seniorského věku. Autorka vychází z vlastní praxe v domově pro seniory. Poukazuje na různé typy změn, které v současnosti pravděpodobně kladou vyšší nároky na adaptaci na rychle se měnící podmínky života. Za cíl práce zvolila popis problematiky stáří, významných okamžiků a změn v životě starého člověka v rovině tělesné, psychické i sociální a dále pak zachycení hodnot, které jsou důležité pro kvalitní život seniorů. Navazujícím cílem je poukaz na možnosti, jak se na stáří připravit. Vzhledem k tomu, že popis problematiky stáří je tématem učebnic vývojové psychologie (definice, průvodní znaky stáří, projevy stáří, zdraví a nemoc ve stáří, téma umírání), které je v práci reprodukováno ve třech velkých kapitolách (Psychické a tělesné změny stárnutí, Gerontologie, Zdraví a nemoc, včetně duševních poruch a psychoterapie ve stáří, Konec života včetně paliativní péče) klíčovou oblastí by měl být právě důraz na prožívání hodnot u starých lidí a nové dění v přístupech ke stáří. I tato část se autorce zdařila. Zabývala se též řadou souvisících témat: týráním, zanedbáváním, ageismem, intraindividuální i interindividuální variabilitou stárnutí, multimorbiditou, zmiňuje polypragmazií, zaměřuje se na postoje společnosti ke stáří i novými teoriemi biologického stárnutí. V příloze autorka představila diagnostiku u nás používanou (nejspíše i na jejím pracovišti - není uveden žádný komentář), tj. Barthelův test základních všedních činností (ADL), Test instrumentálních denních činností (IADL) a Test kognitivních funkcí-Mini Mental State Exam (MMSE). V přílohách je i aktuální přehled hospiců v České republice. Autorka dosáhla svého cíle ve zdařilém uchopení tématu stáří v dnešní době.

Formální stránka:

Práce je dobře strukturovaná, logicky uspořádaná, kapitoly jsou co do formy rovnoměrné. Několik chyb v interpunkci jsem opravila přímo v textu, vyskytly se i některé nevydařené formulace, ovšem v minimální míře. Jednou z nich je např. věta na str. 13: „Poté bude následovat v průběhu dalších let k proměně věkové struktury tak, že se obrátí poměr dětské a seniorské populace.“ (Kromě toho: Uvádí D. Jarošová zdroj?)

Prezentace práce:

Práce je teoreticky zaměřená, bez praktické části. Obsahuje 4 kapitoly rozpracované na 64 stranách, dále pak 5 příloh. V Seznamu použitých zdrojů je 64 odborných (nejvíce psychologických, ale též sociologických) česky psaných titulů.

Závěr:

Po přečtení diplomové práce lze konstatovat, že cíl, který si autorka předsevzala, byl naplněn. Poněkud hlouběji bych však doporučila alespoň v závěru práce namísto kritického „jak by věci měli být“ shrnutí hodnotových aspektů a prožívání starých lidí, což bylo též ve formulaci cílů práce obsaženo, ale v textu se poněkud „ztratilo.“ Při zájmu o téma prokázala autorka schopnost práce s odbornou literaturou.

Výše uvedené připomínky jsou jen dílčího charakteru, doporučuji práci k obhajobě s radostí.

Možná témata k obhajobě:

1. Ageismus a jeho různá zaměření. Jak čelit ageismu?
2. Jaké může mít důsledky narůstání počtu seniorů ve společnosti a jejich větší viditelnost?. Diskriminačně (musíme je živit) nebo početnější skupina seniorů ve společnosti dává širší prostor k vyjadřování svých potřeb?

Praha 12. 5. 2010

PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.